

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงเนื้อหาที่สำคัญ 3 ส่วนคือ 1. ข้อมูลทั่วไปของสตรีที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในสตรีทั้ง 3 กลุ่ม 2. การวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรี โดยพิจารณาจากตัวอย่างรวมทั้งหมด และแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพของสตรี 3. การประเมินค่าของงานบ้านที่เกิดขึ้นโดยใช้วิธีการหาค่าเสียโอกาส และวิธีหาค่าทดแทน โดยนำทั้งสองวิธีมาเปรียบเทียบกัน

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของสตรีกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากแบบสอบถาม

อายุของสตรี

ผลจากการศึกษาพบว่า ในจำนวนตัวอย่างทั้งหมดจากสตรี 300 ตัวอย่าง ซึ่งแยกสตรีออกได้ 3 กลุ่ม กลุ่มละ 100 ตัวอย่าง คือกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ กลุ่มที่ทำงานในบริษัทเอกชน และกลุ่มที่ทำงานในบริษัทหรือโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วสตรีกลุ่มที่ทำงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีอายุโดยเฉลี่ยสูงที่สุด (40.1 ปี) รองลงมาคือสตรีกลุ่มที่ทำงานบริษัทเอกชน (32.93 ปี) และสตรีที่มีอายุโดยเฉลี่ยต่ำสุดคือสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ (28.26 ปี) แต่เมื่อพิจารณาสตรีโดยรวมทั้งสามกลุ่มแล้วพบว่า อายุโดยเฉลี่ยของสตรีทั้งหมดจะมีอายุโดยเฉลี่ย 33.76 ปี (ตารางที่ 4.1.1)

เมื่อพิจารณาทางด้านอายุของสตรีโดยแบ่งออกเป็นช่วงอายุ พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วสตรีในกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจจะมีอายุ 46-50 ปี (ร้อยละ 21) รองลงมาคือช่วงอายุ 31-35 ปี (ร้อยละ 19) และช่วงอายุ 41-45 ปี (ร้อยละ 18) (ตารางที่ 4.2)

สำหรับสตรีในกลุ่มบริษัทเอกชนโดยส่วนใหญ่แล้ว สตรีกลุ่มนี้จะมีอายุอยู่ในช่วง 31-35 ปี (ร้อยละ 23) และ 36-40 ปี (ร้อยละ 23) รองลงมาคือช่วงอายุ 26-30 ปี (ร้อยละ 22) (ตารางที่ 4.1.2)

ขณะที่สตรีในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยส่วนใหญ่แล้วจะมีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี (ร้อยละ 38) รองลงมาคือช่วงอายุ 21-25 (ร้อยละ 25) และช่วงอายุ 31-35 ปี (ร้อยละ 16) (ตารางที่ 4.1.2)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาโดยรวมจากสตรีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า ส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี (ร้อยละ 22) รองลงมาคือช่วงอายุ 31-35 ปี (ร้อยละ 19.30) และช่วงอายุ 21-25 ปี (ร้อยละ 16) (ตารางที่ 4.1.3)

อายุของสามี

โดยเฉลี่ยแล้วอายุของสามีของสตรีทั้งหมดจะมีอายุประมาณ 39.95 ปี โดยกลุ่มที่สามีอายุสูงที่สุดคือ สตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (44.29 ปี) รองลงมาคือสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน (36.49 ปี) ส่วนกลุ่มที่อายุของสามีต่ำที่สุดคือ สตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ (30.35 ปี) (ตารางที่ 4.1.4)

ระดับการศึกษาของสตรี

โดยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 45.70 ของสตรีทั้งหมดที่ได้จากการสำรวจ เป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า รองลงมาคือ ร้อยละ 20.70 เป็นผู้มีการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ถึงอนุปริญญา และร้อยละ 14 เป็นผู้มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนสตรีทั้งหมดมีเพียงร้อยละ 0.60 เท่านั้นที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา (ตารางที่ 4.1.5)

ในจำนวนสตรีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาซึ่งมีจำนวนร้อยละ 2 ของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ แต่โดยส่วนใหญ่ สตรีในกลุ่มนี้จะมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาคือประมาณร้อยละ 37 รองลงมาคือร้อยละ 32 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา และร้อยละ 16 มีการศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพถึงอนุปริญญา (ตารางที่ 4.1.6)

ระดับการศึกษาของสามี

ระดับการศึกษาของสามีสตรีทั้งหมดที่สำรวจได้ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 36.70 เป็นผู้มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า รองลงมาประมาณร้อยละ 20.30 เป็นผู้มีการศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพถึงอนุปริญญา และร้อยละ 14 เป็นผู้มีการศึกษาอยู่ในประถมศึกษา มีเพียงร้อยละ 4.70 เท่านั้นที่เป็นผู้มีการศึกษาอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประถมศึกษา (ตารางที่ 4.1.7)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของสามีสตรีแยกเป็นกลุ่ม ๆ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มบริษัทเอกชน สามีมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าคือ ร้อยละ 44 และ 63 ตามลำดับ รองลงมามีการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพถึงอนุปริญญา ในกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจและกลุ่มบริษัทเอกชน ประมาณร้อยละ 21 และ 29 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1.8)

ส่วนในสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ระดับการศึกษาของสามีโดยส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับประถมศึกษาคือคิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาก็คือระดับมัธยมต้นคิดเป็นร้อยละ 25 และ ร้อยละ 23 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลาย (ตารางที่ 4.1.8)

และเมื่อพิจารณาถึงสถานภาพในระดับการศึกษาของสามีและของสตรีแล้วจะเห็นได้ว่าจะมีสถานภาพในระดับการศึกษาที่ค่อนข้างใกล้เคียงกันมากในสตรีแต่ละกลุ่ม (ตารางที่ 4.1.6 และ 4.1.8)

อาชีพของสามี

ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 57.70 ของสตรีทั้งหมดสามีมีอาชีพ รับจ้างบริษัท รองลงมาก็คือ ร้อยละ 20 สามีมีอาชีพรับราชการ และร้อยละ 17.70 สามีมีอาชีพทำกิจการส่วนตัว (ตารางที่ 4.1.9) เมื่อพิจารณาสตรีในแต่ละกลุ่มพบว่า โดยส่วนใหญ่คือร้อยละ 39 ของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ สามีจะประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ รองลงมาร้อยละ 29 สามีประกอบอาชีพทำกิจการส่วนตัว และร้อยละ 25 รับจ้างบริษัท ส่วนในสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน ร้อยละ 71 ของสตรีกลุ่มนี้สามีประกอบอาชีพรับจ้างบริษัท รองลงมาก็คือร้อยละ 14 สามีมีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และร้อยละ 13 สามีจะมีอาชีพทำกิจการส่วนตัว สำหรับสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ร้อยละ 77 ของสตรีกลุ่มนี้สามีประกอบอาชีพรับจ้างบริษัท รองลงมาก็คือ ร้อยละ 11 มีอาชีพทำกิจการส่วนตัว และร้อยละ 7 มีอาชีพรับราชการ (ตารางที่ 4.1.10)

ระยะเวลาสมรส

สำหรับระยะเวลาสมรสของสตรีโดยเฉลี่ยของสตรีทั้งหมดมีระยะเวลาการสมรส 11.80 ปี แต่เมื่อพิจารณาสตรีในแต่ละกลุ่มพบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาสมรสสูงที่สุดคือสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (16.30 ปี) รองลงมาก็คือกลุ่มบริษัทเอกชน (10.40 ปี) ส่วนสตรีกลุ่มที่มีระยะเวลาสมรสต่ำสุดคือสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ (8.70 ปี) (ตารางที่ 4.1.11)

รายได้ของสตรี

โดยเฉลี่ยแล้วสตรีทั้งหมดมีรายได้ประมาณวันละ 486.04 บาท สำหรับสตรีกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยสูงที่สุดคือสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนซึ่งมีรายได้ 701.06 บาทต่อวัน รองลงมาคือ สตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจโดยมีรายได้เฉลี่ย 560.94 บาทต่อวัน ส่วนสตรีกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดคือ สตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอมีรายได้เฉลี่ย 196.13 บาทต่อวัน (ตารางที่ 4.1.12)

รายได้ของสามี

โดยเฉลี่ยแล้วสามีของสตรีทั้งหมดมีรายได้ประมาณวันละ 721.18 บาท สำหรับสามีของสตรีกลุ่มที่มีรายได้สูงที่สุดคือ สตรีกลุ่มบริษัทเอกชนมีรายได้ 1097.40 บาทต่อวัน รองลงมาคือ สามีของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีรายได้ 815.63 บาทต่อวัน ส่วนสามีของสตรีกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดคือ สตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอมีรายได้ 256.21 บาทต่อวัน (ตารางที่ 4.1.13)

จำนวนบุตร

โดยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 36 ของสตรีทั้งหมดยังไม่มีบุตร รองลงมาคือร้อยละ 17 มีบุตร 1 คน และร้อยละ 16.60 มีบุตร 2 คน ส่วนที่เหลือร้อยละ 16, 10.7 เป็นผู้มีบุตร 3 คนและ 4 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1.14) และโดยเฉลี่ยแล้วสตรีทั้งหมดมีบุตรประมาณ 1.6 คน (ตารางที่ 4.1.16)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาสตรีในแต่ละกลุ่มพบว่า สตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ร้อยละ 38 ยังไม่มีบุตร รองลงมามีบุตร 1 คน และ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18 อย่างไรก็ตามโดยเฉลี่ยแล้วสตรีกลุ่มนี้มีบุตร 1.44 คน สำหรับสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนโดยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 32 ยังไม่มีบุตร รองลงมาร้อยละ 19 มีบุตรจำนวน 2 คน ที่เหลือมีบุตร 1, 3, 4, 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16, 16, 15 และ 2 ตามลำดับ และโดยเฉลี่ยสตรีกลุ่มนี้มีบุตรจำนวน 1.74 คน ส่วนสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 38 ยังไม่มีบุตร รองลงมามีบุตร 1 คน และ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17 และ 15 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือเป็นผู้มีบุตร 2, 4 และ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13, 11 และ 6 ตามลำดับ โดยเฉลี่ยสตรีกลุ่มนี้มีบุตรจำนวน 1.63 คน (ตารางที่ 4.1.15 และ 4.1.16)

การมีบุตรก่อนวัยเรียนและจำนวนบุตรก่อนวัยเรียน

จากการสำรวจพบว่า ประมาณร้อยละ 23.33 ของสตรีทั้งหมดเป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียน เมื่อพิจารณาในสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจประมาณร้อยละ 16 เป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียน ส่วนในสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนเป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียนคิดเป็นร้อยละ 25 และสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอมีบุตรก่อนวัยเรียนคิดเป็นร้อยละ 29 (ตารางที่ 4.1.17 และตารางที่ 4.1.18)

สำหรับผู้มีบุตรก่อนวัยเรียนในสตรีทั้งหมดจากข้อมูลที่สำรวจได้พบว่า ประมาณร้อยละ 64.36 เป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียนจำนวน 1 คน รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 25.28 เป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียนจำนวน 2 คน ที่เหลือร้อยละ 10.36 เป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียนจำนวน 3 คน (ตารางที่ 4.1.19)

เมื่อพิจารณามูลีบุตรก่อนวัยเรียนในสตรีจำนวนทั้งสิ้น 70 คน พบว่ามีจำนวนบุตรก่อนวัยเรียนทั้งสิ้น 87 คน และเมื่อพิจารณาผู้บุตรก่อนวัยเรียนในสตรีแต่ละกลุ่มพบว่า ในสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ มีบุตรก่อนวัยเรียน 1 คนและ จำนวนบุตรก่อนวัยเรียน 1 คนมีทั้งสิ้น 13 คนคิดเป็นร้อยละ 68.42 ส่วนที่เหลือเป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียน 2 คน และจำนวนบุตรก่อนวัยเรียน 2 คนมีทั้งสิ้น 6 คนคิดเป็นร้อยละ 31.58 รวมจำนวนบุตรก่อนวัยเรียนของกลุ่มนี้มีทั้งสิ้น 19 คน สำหรับในสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนเป็นผู้ มีบุตรก่อนวัยเรียน 1 คนและจำนวนบุตรก่อนวัยเรียน 1 คนมีทั้งสิ้น 20 คนคิดเป็นร้อยละ 64.50 รองลงเป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียน 2 คน และจำนวนบุตรก่อนวัยเรียน 2 คนมีทั้งสิ้น 8 คนคิดเป็นร้อยละ 25.80 ที่เหลือเป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียน 3 คนและจำนวนบุตรก่อนวัยเรียน 3 คนมีทั้งสิ้น 3 คนคิดเป็นร้อยละ 9.70 รวมจำนวนบุตรก่อนวัยเรียนของกลุ่มนี้มีทั้งสิ้น 31 คน ส่วนสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียน 1 คน และจำนวนบุตรก่อนวัยเรียน 1 คนมีทั้งสิ้น 23 คนคิดเป็นร้อยละ 62.20 รองลงมาเป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียน 2 คนมีทั้งสิ้น 8 คนคิดเป็นร้อยละ 21.60 ที่เหลือเป็นผู้มีบุตรก่อนวัยเรียน 3 คนมีทั้งสิ้น 6 คนคิดเป็นร้อยละ 16.20 รวมจำนวนบุตรก่อนวัยเรียนของกลุ่มนี้มีทั้งสิ้น 37 คน (ตารางที่ 4.1.20)

ส่วนของจำนวนบุตรก่อนวัยเรียนในสตรีทั้งหมดโดยเฉลี่ยแล้วสตรีจะมีบุตรจำนวน 1.29 คน และสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีบุตรก่อนวัยเรียนโดยเฉลี่ย 1.13 คน สตรีกลุ่มบริษัทเอกชนมีบุตรก่อนวัยเรียนโดยเฉลี่ย 1.31 คน สตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอมีบุตรก่อนวัยเรียนโดยเฉลี่ย 1.43 คน (ตารางที่ 4.1.21)

การมีผู้ช่วยทำงานบ้าน (ญาติหรือคนรับใช้)

จากการสำรวจในกลุ่มสตรีทั้งหมดพบว่า มีจำนวนผู้ที่ช่วยในการทำงานบ้านทั้งสิ้นรวมแล้ว 103 คน โดยสตรีในกลุ่มบริษัทเอกชนมีจำนวนของผู้ช่วยงานบ้านสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 54.90 รองลงมาคือกลุ่มสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 29.12 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนผู้ช่วยงานบ้านน้อยที่สุดคือสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอคิดเป็นร้อยละ 15.98 (ตารางที่ 4.1.22)

เมื่อพิจารณาสตรีในกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจพบว่าโดยส่วนใหญ่มีผู้ช่วยในการทำงานบ้านจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมามีผู้ช่วยการทำงานบ้าน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และมีผู้ช่วยในการทำงานบ้าน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 ส่วนที่เหลือมีผู้ช่วยในการทำงานบ้านจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 ส่วนสตรีในกลุ่มบริษัทเอกชนจากการสำรวจพบว่า โดยส่วนใหญ่มีผู้ช่วยในการทำงานบ้านจำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 55.80 รองลงมามีผู้ช่วยในการทำงานบ้าน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 23 และมีผู้ช่วยในการทำงานบ้าน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ที่เหลือมีผู้ช่วยทำงานบ้าน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 สำหรับสตรีในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยส่วนใหญ่มีผู้ช่วยในการทำงานบ้าน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60 รองลงมามีผู้ช่วยในการทำงานบ้าน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ที่เหลือมีผู้ช่วยในการทำงานบ้าน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.83 (ตารางที่ 4.1.23)

การดูแลบุตรก่อนวัยเรียนหรือมีบุตรอายุต่ำกว่า 6 ปี ขณะสตรีออกไปทำงานนอกบ้าน

จำนวนของผู้ที่มีบุตรก่อนวัยเรียนรวมทั้งสิ้นมีจำนวน 70 คน โดยสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มของสตรีกลุ่มต่าง ๆ ได้ คือ สตรีในกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่มีบุตรก่อนวัยเรียนมีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80 สตรีกลุ่มบริษัทเอกชนที่มีบุตรก่อนวัยเรียนมีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 ส่วนสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีบุตรก่อนวัยเรียนมีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 (ตารางที่ 4.1.24)

ส่วนภาวะการดูแลเด็กขณะที่สตรีออกไปทำงานนอกบ้าน จากข้อมูลที่สำรวจได้พบว่า ญาติมีส่วนช่วยในการดูแลขณะที่สตรีออกไปทำงานนอกบ้านเสียเป็นส่วนใหญ่ ในสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอสำหรับในสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจและสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน จะจ้างพี่เลี้ยงหรือนำเด็กไปให้สถานรับเลี้ยงหรือโรงเรียนอนุบาลดูแล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจและสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนมีรายได้ทั้งของสามีและของตนเองค่อนข้างสูงพอที่จะจ้างพี่เลี้ยง หรือนำไปให้สถานที่เลี้ยงเด็กดูแลแทน ในขณะที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ส่วนในสตรีกลุ่มอุตสาหกรรม

สิ่งทอ รายได้ที่ได้รับก็แทบจะไม่พอเพียงกับการใช้จ่ายส่วนตัวในการใช้ชีวิตในสังคมอยู่แล้ว ฉะนั้น ภาระสำหรับการดูแลบุตรขณะที่ออกไปทำงานนอกบ้านส่วนใหญ่ญาติจึงมีส่วนช่วยเหลือแทน (ตารางที่ 4.1.25)

ภาระงานบ้านของสตรี

เป็นที่ทราบกันคืออยู่แล้วตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาสถานที่ของสตรีคือบ้าน ดังนั้นภาระงานภายในบ้านทั้งหมดจึงตกเป็นของสตรี ในอดีตที่ผ่านมาสตรีต้องทำงานบ้านควบคู่ไปกับการทำงานในไรนาของครัวเรือน แต่ภาวะในปัจจุบันสตรีต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จากเดิมภาระงานบ้านที่เคยเป็นงานของสตรีผู้เป็นภรรยาเพียงผู้เดียว แต่ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการช่วยแบ่งเบาภาระระหว่างสามี-ภรรยา และ/หรือเครือญาติคนอื่น ๆ รวมทั้งลูกจ้างซึ่งอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงภาระงานบ้านของสตรีกลุ่มตัวอย่างนั้นพบว่า ในสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มบริษัทเอกชนงานบ้านส่วนใหญ่ อาทิเช่น การเลี้ยงดูบุตร ซักรีด ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยชาม เตรียมและทำอาหารนั้น ส่วนใหญ่งานประเภทนี้ภรรยาจะทำทั้งหมดหรือทำเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้บางกิจกรรมอาจมีญาติหรือผู้ช่วยงานบ้านเข้ามาช่วยหรือทำงานบ้านแทน เช่น งานซักรีดเสื้อผ้า งานเลี้ยงดูบุตร งานทำความสะอาดบ้าน ส่วนในสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอมีเพียงบางกิจกรรมที่มีสามีและภรรยาช่วยกันทำโดยส่วนใหญ่ก็คืองานเลี้ยงดูบุตร นอกนั้นเป็นงานที่ส่วนใหญ่ภรรยาทำทั้งหมดหรือทำเป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 4.1.26 ตาราง 4.1.27 และตารางที่ 4.1.28) อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีงานบ้านใดที่สามีทำทั้งหมด ในสตรีทั้งสามกลุ่ม มีอยู่เพียงส่วนน้อยในงานบ้านที่สามีทำเป็นส่วนใหญ่ และลูก ๆ เข้าช่วยบ้าง อาทิเช่น งานเลี้ยงดูบุตรและงานทำความสะอาดบ้าน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า แม้ในปัจจุบันภรรยาต้องออกมามีส่วนร่วมแรงงานภายนอกครอบครัวหรือทำงานนอกบ้านเพื่อช่วยเหลือจุนเจือเรื่องรายได้ แต่ความรับผิดชอบสำหรับครอบครัวเกี่ยวกับงานบ้านก็ยังไม่ลดลงเท่าใด ความรับผิดชอบยังคงตกเป็นของภรรยาเช่นเดิม

เวลาในการทำงานนอกบ้าน

โดยเฉลี่ย สตรีทั้งหมดใช้เวลาในการทำงานนอกบ้านประมาณวันละ 7.39 ชั่วโมง เมื่อพิจารณาในสตรีแต่ละกลุ่มพบว่า สตรีกลุ่มที่ใช้เวลาทำงานนอกบ้านสูงที่สุดคือ สตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยใช้เวลาทำงานนอกบ้านโดยเฉลี่ยวันละ 7.94 ชั่วโมง รองลงมาคือสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนใช้เวลาทำงานนอกบ้านโดยเฉลี่ยวันละ 7.87 ชั่วโมง สำหรับสตรีกลุ่มที่ใช้เวลาในการทำงานนอกบ้านต่ำ

ที่สุดคือ สตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจใช้เวลาในการทำงานนอกบ้านโดยเฉลี่ยวันละ 6.36 ชั่วโมง (ตารางที่ 4.1.29)

สำหรับการทำงานล่วงเวลา พบว่าสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอมีผู้ทำงานล่วงเวลาจำนวน 1-2 วันใน 1 สัปดาห์สูงที่สุดคือร้อยละ 55 ขณะที่สตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนมีผู้ทำงานล่วงเวลาเป็นส่วนน้อย (ตารางที่ 4.1.30)

เวลาที่ใช้ในการทำงานบ้าน

โดยเฉลี่ยเวลาในการทำกิจกรรมงานบ้านแต่ละวันของสตรีทั้งหมดใน 1 วันประมาณ 5.93 ชั่วโมง ซึ่งสามารถแยกเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ การเตรียมและทำอาหารสตรีทั้งหมดใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 54.22 นาที ซักรีดเสื้อผ้าใช้เวลา 62.84 นาที ทำความสะอาดบ้านล้างด้วยขามใช้เวลา 49.95 นาที ดูแลบุตรใช้เวลา 141.90 นาที เดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัว 47.90 นาที (ตารางที่ 4.1.31)

เมื่อพิจารณาในสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยเฉลี่ยใน 1 วันใช้เวลาในการทำกิจกรรมงานบ้านรวมแล้วประมาณ 5.19 ชั่วโมง โดยสามารถแยกเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ได้คือ เตรียมและทำอาหารใช้เวลาโดยเฉลี่ย 61.30 นาที ซักรีดเสื้อผ้าใช้เวลา 52.46 นาที ทำความสะอาดบ้านล้างด้วยขามใช้เวลา 50.26 นาที ใช้เวลาในการดูแลบุตร 102.28 นาที และเดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัว 45.10 นาที (ตารางที่ 4.1.32)

สำหรับในสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนโดยเฉลี่ยใน 1 วัน ใช้เวลาในการทำงานบ้านโดยเฉลี่ยรวมแล้ว 6.07 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็นใช้เวลาในการเตรียมและทำอาหาร 49.65 นาที ซักรีดเสื้อผ้าใช้เวลา 54.07 นาที ทำความสะอาดบ้านใช้เวลา 47.55 นาที ดูแลบุตรใช้เวลา 158.77 นาที และใช้เวลาในการเดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัว 54.30 นาที (ตารางที่ 4.1.33)

ส่วนสตรีในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ใช้เวลาในการทำงานบ้านทั้งสิ้นเฉลี่ย 6.52 ชั่วโมงใน 1 วัน โดยแบ่งออกเป็นใช้เวลาในการเตรียมและทำอาหาร 51.70 นาที ซักรีดเสื้อผ้าใช้เวลา 81.98 นาที ใช้เวลาในการทำความสะอาดบ้านล้างด้วยขาม 52.05 ใช้เวลาในการดูแลบุตร 161.63 นาที และใช้เวลาในการเดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัว 44.30 นาที (ตารางที่ 4.1.34)

เป็นที่น่าสังเกตว่ากิจกรรมที่สตรีทั้งสามกลุ่มใช้ไปจำนวนมากเหมือนกันก็คือ กิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลบุตร ทั้งนี้เป็นเพราะงานประเภทนี้โดยกรอบของสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละสังคม

ถือว่างานประเภทนี้เป็นงานที่สำคัญของสตรี โดยสตรีถูกมองว่าเป็นผู้ที่มีความเหมาะสม "ตามธรรมชาติ" ที่จะทำหน้าที่รับผิดชอบในการเลี้ยงดูบุตรและเป็นผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยของบุตร ค่านิยมดังกล่าวจึงเปรียบเสมือนเครื่องพันธนาการ ทำให้สตรีต้องให้เวลากับบุตรเป็นอย่างมาก ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีบุตรซึ่งยังมีอายุน้อยไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

ทัศนคติต่อการทำงานบ้าน

ทัศนคติต่อการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมดซึ่งโดยส่วนใหญ่ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยคือ ทัศนคติที่ว่า งานบ้านเป็นภาระกิจของหญิง ชายไม่เกี่ยว และลูก ๆ ไม่ต้องช่วยงานบ้าน คิดเป็นร้อยละ 98.70 และ 96.71 ตามลำดับ ขณะที่โดยส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วยโดยมีมากกว่าร้อยละ 50 คือ ทัศนคติที่ว่า งานบ้านเป็นงานที่ผู้หญิงและผู้ชายควรรับผิดชอบร่วมกัน ทัศนคติที่ว่าลูก ๆ ควรรู้จักช่วยทำงานบ้าน และงานบ้านเป็นภาระกิจของผู้หญิงเป็นหลักผู้ชายเข้าช่วยบ้าง (ร้อยละ 67, ร้อยละ 58.3, ร้อยละ 55.3) (ตารางที่ 4.1.35)

เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มสตรี ในกลุ่มสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจโดยส่วนใหญ่ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยคือ ทัศนคติที่ว่า งานบ้านเป็นภาระกิจของผู้หญิงผู้ชายไม่เกี่ยว ทัศนคติที่ว่าลูก ๆ ไม่ต้องช่วยงานบ้าน และทัศนคติที่ว่างานบ้านเป็นภาระกิจของผู้หญิงเป็นหลักผู้ชายเข้าช่วยบ้าง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 99, 99 และ 55 ตามลำดับ ส่วนทัศนคติที่เห็นด้วยโดยมีมากกว่าร้อยละ 50 คือทัศนคติที่ว่างานบ้านเป็นงานที่ผู้หญิงและผู้ชายควรรับผิดชอบร่วมกัน (ร้อยละ 74) และทัศนคติลูก ๆ ควรรู้จักช่วยทำงานบ้าน (ร้อยละ 57) (ตารางที่ 4.1.36)

สำหรับในสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน โดยส่วนใหญ่ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยซึ่งมีมากกว่าร้อยละ 90 คือทัศนคติที่ว่างานบ้านเป็นภาระกิจของผู้หญิงเท่านั้น ผู้ชายไม่เกี่ยว (ร้อยละ 98) และทัศนคติที่ว่าลูก ๆ ไม่ต้องช่วยงานบ้าน (ร้อยละ 96) ส่วนทัศนคติที่ตอบว่าเห็นด้วยซึ่งมีมากกว่าร้อยละ 50 คือทัศนคติที่ว่างานบ้านเป็นงานที่ผู้หญิงและผู้ชายควรรับผิดชอบร่วมกัน (ร้อยละ 65) ทัศนคติที่ว่าลูก ๆ ควรรู้จักช่วยทำงานบ้าน (ร้อยละ 63) และทัศนคติงานบ้านเป็นภาระกิจของผู้หญิงเป็นหลักผู้ชายเข้าช่วยบ้าง (ตารางที่ 4.1.36)

ส่วนในสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ที่ตอบว่า ไม่เห็นด้วยซึ่งมีมากกว่าร้อยละ 80 คือทัศนคติที่ว่างานบ้านเป็นภาระกิจของผู้หญิงเท่านั้นผู้ชายไม่เกี่ยว (ร้อยละ 99) และทัศนคติลูก ๆ ไม่ต้องช่วยงานบ้าน (ร้อยละ 95) ส่วนทัศนคติซึ่งตอบว่าเห็นด้วยและมีมากกว่าร้อยละ 50 คือ

ทัศนคติที่ว่างานบ้านเป็นภารกิจของผู้หญิงเป็นหลักผู้ชายเข้าช่วยบ้าง   ทัศนคติที่ว่างานบ้านเป็นงานที่
ผู้หญิงผู้ชายควรรับผิดชอบร่วมกัน (ร้อยละ 62) และทัศนคติลูก ๆ ควรรู้จักช่วยทำงานบ้าน (ร้อยละ
55) (ตารางที่ 4.1.36)

การมีเครื่องมือ/อุปกรณ์สำหรับช่วยในการทำงานบ้าน (เช่นเครื่องซักผ้า, เครื่องดูดฝุ่น ฯลฯ)

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 71 และร้อยละ 80 ในสตรีกลุ่มข้าราชการ
หรือรัฐวิสาหกิจ และสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน มีเครื่องมือ/อุปกรณ์ช่วยในการทำงานบ้าน ขณะที่สตรีใน
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอนั้นพบว่าโดยส่วนใหญ่ไม่มีเครื่องทุ่นแรงช่วยในการทำงานบ้าน (ร้อยละ 84)

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.1 แสดงอายุของสตรี (ปี)

สตรีกลุ่มต่าง ๆ	อายุเฉลี่ย (ปี)	SD	MIN	MAX	N
รวมทั้งหมด	33.76	9.07	18	60	300
กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	40.10	9.46	19	60	100
กลุ่มบริษัทเอกชน	32.93	6.66	20	52	100
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	28.26	6.55	18	52	100

ตารางที่ 4.1.2 แสดงอายุของสตรีกลุ่มต่าง ๆ

ช่วงอายุ (ปี)	สตรีกลุ่มต่าง ๆ		
	กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ต่ำกว่า 20	3	1	9
21-25	7	16	25
26-30	6	22	38
31-35	19	23	16
36-40	13	23	7
41-45	18	12	3
46-50	21	2	1
51-55	10	1	1
56-60	3	-	-
รวม	100	100	100

ตารางที่ 4.1.3 แสดงร้อยละของช่วงอายุของสตรีรวมตามกลุ่ม

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20	13	4.30
21-25	48	16.00
26-30	66	22.00
31-35	58	19.30
36-40	43	14.30
41-45	33	11.00
46-50	25	8.40
51-55	12	4.00
56-60	3	1.00
รวม	300	100

ตารางที่ 4.1.4 แสดงอายุสามีของสตรี (ปี)

สตรีกลุ่มต่าง ๆ	อายุเฉลี่ยของสามี (ปี)	SD	MIN	MAX	N
รวมทั้งหมด	39.95	10.13	18	65	297
กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	44.29	10.51	21	65	94
กลุ่มบริษัทเอกชน	36.49	7.24	24	56	100
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	30.35	7.19	18	55	99

ตารางที่ 4.1.5 แสดงร้อยละของระดับการศึกษาของสตรีทั้งหมด

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	2	0.60
ประถมศึกษา	42	14.00
มัธยมต้น	38	12.70
มัธยมปลาย	19	6.30
ป.ว.ช. ถึงอนุปริญญา	62	20.70
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	137	45.70
รวม	300	100

ตารางที่ 4.1.6 แสดงร้อยละของระดับการศึกษาของสตรีกลุ่มต่าง ๆ

ระดับการศึกษา	สตรีกลุ่มต่าง ๆ (ร้อยละ)		
	กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	-	-	2
ประถมศึกษา	5	-	37
มัธยมต้น	5	1	32
มัธยมปลาย	7	1	11
ป.ว.ช. ถึงอนุปริญญา	14	32	16
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	69	66	2
รวม	100	100	100

ตารางที่ 4.1.7 แสดงร้อยละของระดับการศึกษาของสามีสตรีทั้งหมด

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	14	4.70
ประถมศึกษา	42	14.00
มัธยมต้น	34	11.30
มัธยมปลาย	39	13.00
ป.ว.ช. ถึงอนุปริญญา	61	20.30
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	110	36.70
รวม	300	100

ตารางที่ 4.1.8 แสดงร้อยละของระดับการศึกษาของสามีสตรีกลุ่มต่าง ๆ

ระดับการศึกษา	สตรีกลุ่มต่าง ๆ (ร้อยละ)		
	กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	2	5
ประถมศึกษา	9	-	33
มัธยมต้น	9	-	25
มัธยมปลาย	10	6	23
ป.ว.ช. ถึงอนุปริญญา	21	29	11
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	44	63	3
รวม	100	100	100

ตารางที่ 4.1.9 แสดงร้อยละอาชีพสามีของสตรีทั้งหมด

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	60	20.00
ทำกิจการส่วนตัว	53	17.70
รับจ้างบริษัท	173	57.70
ว่างงาน	5	1.60
อื่น ๆ **	9	3.00
รวม	300	100

** ปลดเกษียณ, ทหารผ่านศึก, บวชพระ

ตารางที่ 4.1.10 แสดงร้อยละอาชีพสามีของสตรีในแต่ละกลุ่ม

อาชีพ	สตรีกลุ่มต่าง ๆ (ร้อยละ)		
	กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
รับราชการ	39	14	7
ทำกิจการส่วนตัว	29	13	11
รับจ้างบริษัท	25	71	77
ว่างงาน	2	1	2
อื่น ๆ **	5	1	3
รวม	100	100	100

** ปลดเกษียณ, ทหารผ่านศึก, บวชพระ

ตารางที่ 4.1.11 แสดงระยะเวลาสมรสของสตรี (ปี)

สตรีกลุ่มต่าง ๆ	ระยะเวลาสมรส (ปี)	SD	MIN	MAX	N
รวมทั้งหมด	11.80	6.33	2	36	300
กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	16.30	7.11	3	36	100
กลุ่มบริษัทเอกชน	10.40	6.01	2	29	100
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	8.70	5.91	2	30	100

ตารางที่ 4.1.12 แสดงรายได้ของสตรีใน 1 วัน (บาท)

สตรีกลุ่มต่าง ๆ	รายได้เฉลี่ยต่อวัน (บาท)	SD	MIN	MAX	N
รวมทั้งหมด	486.06	358.27	140	1920	300
กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	560.94	297.43	162	1600	100
กลุ่มบริษัทเอกชน	701.06	369.04	240	1920	100
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	196.13	157.75	140	1600	100

ตารางที่ 4.1.13 แสดงรายได้สามีของสตรีใน 1 วัน (บาท)

สตรีกลุ่มต่าง ๆ	รายได้เฉลี่ยของสามี ต่อวัน (บาท)	SD	MIN	MAX	N
รวมทั้งหมด	721.28	905.69	145	3600	300
กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	815.63	597.54	174	2800	100
กลุ่มบริษัทเอกชน	1097.40	664.06	240	3600	100
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	256.21	170.93	145	1500	100

ตารางที่ 4.1.14 แสดงร้อยละของจำนวนบุตรของสตรีทั้งหมด

การมีบุตร	จำนวน	ร้อยละ
ยังไม่มีบุตร	108	36.00
มีบุตร 1 คน	51	17.00
มีบุตร 2 คน	50	16.60
มีบุตร 3 คน	48	16.00
มีบุตร 4 คน	32	10.70
มีบุตร 5 คน	11	3.70
รวม	300	100

ตารางที่ 4.1.15 แสดงร้อยละของผู้มีบุตรในสตรีแต่ละกลุ่ม

การมีบุตร	สตรีกลุ่มต่าง ๆ (ร้อยละ)		
	กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ยังไม่มีบุตร	38	32	38
มีบุตร 1 คน	18	16	17
มีบุตร 2 คน	18	19	13
มีบุตร 3 คน	17	16	15
มีบุตร 4 คน	6	15	11
มีบุตร 5 คน	3	2	6
รวม	100	100	100

ตารางที่ 4.1.16 แสดงจำนวนบุตรโดยเฉลี่ยในสตรีกลุ่มต่าง ๆ

สตรีกลุ่มต่าง ๆ	จำนวนบุตรโดยเฉลี่ย (คน)	SD	MIN	MAX	N
รวมทั้งหมด	1.60	1.53	0	5	300
กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	1.44	1.43	0	5	100
กลุ่มบริษัทเอกชน	1.74	1.51	0	5	100
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	1.63	1.64	0	5	100

ตารางที่ 4.1.17 แสดงร้อยละของผู้มีบุตรก่อนวัยเรียนในสตรีทั้งหมด

การมีบุตรก่อนวัยเรียน	จำนวน	ร้อยละ
มีบุตรก่อนวัยเรียน	70	23.33
ไม่มีบุตรก่อนวัยเรียน	230	76.67
รวม	300	100

ตารางที่ 4.1.18 แสดงร้อยละของผู้มีบุตรก่อนวัยเรียนแยกตามกลุ่มสตรี

การมีบุตรก่อนวัยเรียน	สตรีกลุ่มต่าง ๆ (ร้อยละ)		
	กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
มีบุตรก่อนวัยเรียน	16	25	29
ไม่มีบุตรก่อนวัยเรียน	84	75	71
รวม	100	100	100

ตารางที่ 4.1.19 แสดงร้อยละของจำนวนบุตรก่อนวัยเรียนในสตรีทั้งหมด

การมีบุตรก่อนวัยเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	56	64.36
2 คน	22	25.28
3 คน	9	10.36
มากกว่า 3 คน	-	0
รวม	87	100

ตารางที่ 4.1.20 แสดงร้อยละของจำนวนบุตรก่อนวัยเรียนทั้งหมดในสตรีแต่ละกลุ่ม

การมีบุตรก่อนวัยเรียน	สตรีกลุ่มต่าง ๆ (จำนวนคน)		
	กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
จำนวน 1 คน	68.42 (13)	64.50 (20)	62.20 (23)
จำนวน 2 คน	31.58 (6)	25.80 (8)	21.60 (8)
จำนวน 3 คน	-	9.70 (3)	16.20 (6)
มากกว่า 3 คน	-	-	-
รวม	100 (19)	100 (31)	100 (37)

ตารางที่ 4.1.21 แสดงค่าเฉลี่ยของจำนวนบุตรก่อนวัยเรียน (คน)

สตรีกลุ่มต่าง ๆ	จำนวนบุตร ก่อนวัยเรียน (คน)	SD	MIN	MAX	N
รวมทั้งหมด	1.20	0.46	0	3	87
กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	1.13	0.33	1	2	19
กลุ่มบริษัทเอกชน	1.31	0.53	1	3	31
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	1.43	0.42	1	3	37

ตารางที่ 4.1.22 แสดงร้อยละจำนวนผู้ช่วยทำงานบ้านทั้งหมดในสตรีกลุ่มต่าง ๆ

สตรีกลุ่มต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	30	29.12
กลุ่มบริษัทเอกชน	52	54.90
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	21	15.98
รวม	103	100

ตารางที่ 4.1.23 แสดงร้อยละของผู้ช่วยทำงานบ้านแบ่งตามจำนวนของผู้ช่วยทำงานบ้านในสตรีกลุ่มต่าง ๆ

ผู้ช่วยทำงานบ้าน	สตรีกลุ่มต่าง ๆ (จำนวนคน)		
	กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
จำนวน 1 คน	53.30 (16)	55.80 (29)	47.60 (10)
จำนวน 2 คน	20.00 (6)	23.00 (12)	28.50 (6)
จำนวน 3 คน	9.90 (3)	1.50 (6)	-
จำนวน 4 คน	-	-	-
จำนวน 5 คน	16.80 (5)	9.70 (5)	23.80 (5)
รวม	100 (30)	100 (52)	100 (21)

ตารางที่ 4.1.24 แสดงร้อยละของผู้มีบุตรก่อนวัยเรียนในสตรีกลุ่มต่าง ๆ

สตรีกลุ่มต่าง ๆ	ผู้มีบุตรก่อนวัยเรียน	ร้อยละ
กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	16	22.80
กลุ่มบริษัทเอกชน	25	35.70
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	29	41.50
รวม	70	100

ตารางที่ 4.1.25 แสดงร้อยละของภาระการดูแลบุตรก่อนวัยเรียนขณะสตรีออกไปทำงานนอกบ้าน

การดูแลเด็กก่อนวัยเรียน	สตรีกลุ่มต่าง ๆ (จำนวนคน)		
	กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
สถานรับเลี้ยงเด็ก	12.50 (2)	16.00 (4)	17.24 (5)
จ้างพี่เลี้ยง	25.00 (4)	36.00 (9)	3.44 (1)
ญาติช่วยเลี้ยง	18.75 (3)	20.00 (5)	72.20 (21)
โรงเรียนอนุบาล	43.75 (7)	28.00 (8)	6.90 (2)
รวม	100 (16)	100 (25)	100 (29)

ตารางที่ 4.1.26 แสดงร้อยละของภาระงานบ้านในสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

ลักษณะการทำงาน	เลี้ยงลูก	ซักรีดเสื้อผ้า	ทำความสะอาดบ้าน	เตรียมและทำ
			ล้างถ้วยชาม	อาหาร
ภรรยาทำทั้งหมด	17.10	20.60	42.80	50.20
ภรรยาทำส่วนใหญ่	30.60	31.50	16.20	41.30
สามี-ภรรยาช่วยทำ	20.70	2.10	10.50	-
สามีทำทั้งหมด	-	-	-	-
สามีทำส่วนใหญ่	10.50	-	-	-
ลูกช่วย	1.00	-	11.50	-
จ้างลูกจ้างหรือมีญาติช่วย	20.10	25.80	19.00	8.60
รวม	100 (62)	100 (100)	100 (100)	100 (100)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนผู้ตอบคำถามนี้

ตารางที่ 4.1.27 แสดงร้อยละของภาระงานบ้านในสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน

ลักษณะการทำงาน	เลี้ยงลูก	ซักรีดเสื้อผ้า	ทำความสะอาดบ้าน	เตรียมและทำ อาหาร
			ล้างถ้วยชาม	
ภรรยาทำทั้งหมด	31.50	30.70	31.60	48.30
ภรรยาทำส่วนใหญ่	28.40	35.20	33.40	41.10
สามี-ภรรยาช่วยทำ	18.10	1.10	8.10	-
สามีทำทั้งหมด	-	-	-	-
สามีทำส่วนใหญ่	-	-	-	-
ลูกช่วย	0.60	0.20	5.40	-
จ้างลูกจ้างหรือมีญาติช่วย	21.40	32.80	21.50	10.60
รวม	100 (68)	100 (100)	100 (100)	100 (100)

ตารางที่ 4.1.28 แสดงร้อยละของภาระงานบ้านในสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ลักษณะการทำงาน	เลี้ยงลูก	ซักรีดเสื้อผ้า	ทำความสะอาดบ้าน	เตรียมและทำ อาหาร
			ล้างถ้วยชาม	
ภรรยาทำทั้งหมด	29.30	50.90	51.40	53.20
ภรรยาทำส่วนใหญ่	18.60	26.20	26.80	34.40
สามี-ภรรยาช่วยทำ	40.10	15.70	14.30	10.50
สามีทำทั้งหมด	-	-	-	-
สามีทำส่วนใหญ่	2.60	-	-	1.60
ลูกช่วย	-	2.10	7.10	-
จ้างลูกจ้างหรือมีญาติช่วย	9.40	5.10	0.40	0.30
รวม	100 (62)	100 (100)	100 (100)	100 (100)

ตารางที่ 4.1.29 แสดงเวลาที่สตรีทำงานนอกบ้านเฉลี่ยต่อวัน

สตรีกลุ่มต่าง ๆ	เวลาที่ทำงานนอกบ้าน เฉลี่ย (ชั่วโมง)	SD	MIN	MAX	N
รวมทั้งหมด	7.39	5.39	4	10.00	300
กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	6.36	4.39	4	7.50	100
กลุ่มบริษัทเอกชน	7.87	5.65	6	8.00	100
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	7.94	6.41	8	10.00	100

ตารางที่ 4.1.30 แสดงร้อยละของการทำงานล่วงเวลาใน 1 สัปดาห์ของสตรี

การทำงานล่วงเวลา	สตรีกลุ่มต่าง ๆ (ร้อยละ)		
	กลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ไม่เคยทำ	94	78	30
ทำ 1-2 วัน	4	14	55
ทำ 3-5 วัน	2	7	14
ทำทุกวัน	-	1	1
รวม	100	100	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.81 แสดงเวลาที่สตรีทั้งหมดใช้ในการทำงานบ้านเฉลี่ยใน 1 วัน

งานบ้านต่าง ๆ	เวลาที่ใช้เฉลี่ย ใน 1 วัน	SD	MIN	MAX	N
เตรียมและทำอาหาร (นาที)	54.22	46.53	0	240	300
ซักรีดเสื้อผ้า (นาที)	62.84	51.90	0	240	300
ทำความสะอาดบ้านล้างถ้วยชาม (นาที)	49.95	44.85	0	360	300
ดูแลบุตร (นาที)	141.90	193.81	0	990	300
เดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัว (นาที)	47.90	44.32	0	240	300
รวมเวลาทั้งสิ้น (ชั่วโมง)	5.93	3.98	0	16.50	300

ตารางที่ 4.1.82 แสดงเวลาที่สตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจใช้ในการทำงานบ้านเฉลี่ยใน 1 วัน

งานบ้านต่าง ๆ	เวลาที่ใช้เฉลี่ย ใน 1 วัน	SD	MIN	MAX	N
เตรียมและทำอาหาร (นาที)	61.30	55.63	0	240	100
ซักรีดเสื้อผ้า (นาที)	52.46	45.96	0	180	100
ทำความสะอาดบ้านล้างถ้วยชาม (นาที)	52.26	41.57	0	180	100
ดูแลบุตร (นาที)	102.28	172.90	0	960	100
เดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัว (นาที)	45.10	38.13	0	240	100
รวมเวลาทั้งสิ้น (ชั่วโมง)	5.19	3.73	0	16.00	100

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.33 แสดงเวลาที่สตรีกลุ่มบริษัทเอกชนใช้ในการทำงานบ้านเฉลี่ยใน 1 วัน

งานบ้านต่าง ๆ	เวลาที่ใช้เฉลี่ย ใน 1 วัน	SD	MIN	MAX	N
เตรียมและทำอาหาร (นาที)	49.65	45.56	0	180	100
ซักรีดเสื้อผ้า (นาที)	54.07	52.69	0	240	100
ทำความสะอาดบ้านล้างถ้วยชาม (นาที)	47.55	41.73	0	180	100
ดูแลบุตร (นาที)	158.77	182.71	0	990	100
เดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัว (นาที)	54.30	47.23	0	180	100
รวมเวลาทั้งสิ้น (ชั่วโมง)	6.07	3.90	0	16.50	100

ตารางที่ 4.1.34 แสดงเวลาที่สตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอใช้ในการทำงานบ้านเฉลี่ยใน 1 วัน

งานบ้านต่าง ๆ	เวลาที่ใช้เฉลี่ย ใน 1 วัน	SD	MIN	MAX	N
เตรียมและทำอาหาร (นาที)	51.70	35.91	0	180	100
ซักรีดเสื้อผ้า (นาที)	81.98	51.87	0	240	100
ทำความสะอาดบ้านล้างถ้วยชาม (นาที)	52.05	50.95	0	360	100
ดูแลบุตร (นาที)	161.63	221.29	0	950	100
เดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัว (นาที)	44.30	46.76	0	240	100
รวมเวลาทั้งสิ้น (ชั่วโมง)	6.52	4.29	0	15.80	100

ตารางที่ 4.1.35 แสดงร้อยละของทัศนคติการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด

ทัศนคติกับการทำงานบ้าน	จำนวน	ร้อยละ
งานบ้านเป็นภารกิจของผู้หญิงเท่านั้นผู้ชายไม่เกี่ยว		
เห็นด้วย	4	1.3
ไม่เห็นด้วย	296	98.7
รวม	300	100
งานบ้านเป็นภารกิจของหญิงเป็นหลักชายเข้าช่วยบ้าง		
เห็นด้วย	166	55.3
ไม่เห็นด้วย	134	44.7
รวม	300	100
งานบ้านเป็นงานที่ผู้หญิงผู้ชายควรรับผิดชอบร่วมกัน		
เห็นด้วย	201	67
ไม่เห็นด้วย	99	33
รวม	300	100
ถูก ๆ ควรรู้จักช่วยทำงานบ้าน		
เห็นด้วย	175	58.3
ไม่เห็นด้วย	125	41.7
รวม	300	100
ถูก ๆ ไม่ต้องช่วยงานบ้าน		
เห็นด้วย	10	3.3
ไม่เห็นด้วย	290	96.7
รวม	300	100

ตารางที่ 4.1.36 แสดงร้อยละของทัศนคติต่อการทำงานบ้านจำแนกตามกลุ่มสตรี

ทัศนคติเกี่ยวกับการทำงานบ้าน	สตรีกลุ่มต่าง ๆ		
	กลุ่มข้าราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรม สิ่งทอ
งานบ้านเป็นภารกิจของผู้หญิงเท่านั้นผู้ชาย ไม่เกี่ยว			
เห็นด้วย	1	2	1
ไม่เห็นด้วย	99	98	99
รวม	100	100	100
งานบ้านเป็นภารกิจของผู้หญิงเป็นหลักผู้ชาย เข้าช่วยบ้าง			
เห็นด้วย	45	51	70
ไม่เห็นด้วย	55	49	30
รวม	100	100	100
งานบ้านเป็นงานที่ผู้หญิงและผู้ชายควรรับ ผิดชอบร่วมกัน			
เห็นด้วย	74	65	62
ไม่เห็นด้วย	26	35	38
รวม	100	100	100
ถูก ๆ ควรรู้จักช่วยทำงานบ้าน			
เห็นด้วย	57	63	55
ไม่เห็นด้วย	43	37	45
รวม	100	100	100
ถูก ๆ ไม่ต้องช่วยงานบ้าน			
เห็นด้วย	1	4	5
ไม่เห็นด้วย	99	96	95
รวม	100	100	100

ตารางที่ 4.1.87 แสดงร้อยละของการมีเครื่องมือ/อุปกรณ์สำหรับช่วยทำงานบ้านจำแนกตามกลุ่มสตรี

การมีเครื่องมือ/อุปกรณ์ใช้ทำงานบ้าน	สตรีกลุ่มต่าง ๆ		
	กลุ่มข้าราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ	กลุ่มเอกชน	กลุ่มอุตสาหกรรม สิ่งทอ
มีเครื่องมือ/อุปกรณ์	72	80	16
ไม่มีเครื่องมือ/อุปกรณ์	29	20	84
รวม	100	100	100

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรี

ในส่วนนี้จะวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีในกลุ่มต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ว่าสตรีกลุ่มตัวอย่างมีการจัดสรรเวลาในแต่ละวันไปกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่รวมเรียกกันว่างานบ้าน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ผ่านตลาดแรงงานอย่างไรบ้าง การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะใช้วิธีการทางเศรษฐมิติคือ วิเคราะห์ด้วยถดถอยแบบกำลังสองน้อยที่สุดอย่างธรรมดา เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งรวมเรียกว่างานบ้านในแต่ละวัน ซึ่งผลการวิเคราะห์จะแสดงให้เห็นในรูปของสมการถดถอย นอกจากนี้ยังแสดงค่า R^2 เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในสมการถดถอย ค่า T-test เพื่อทดสอบความสำคัญตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตามในสมการถดถอย ค่า F-test เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสมการถดถอย ตลอดจนแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของตัวแปรต่าง ๆ ในภาคผนวก เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระแต่ละตัว ตลอดจนเพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองด้วย

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เวลาของสตรีในการทำงานบ้านในการศึกษานี้ได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเวลารวมทั้งหมดที่แม่บ้านใช้ไปกับกิจกรรมงานบ้านกับปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรี ซึ่งได้แก่ค่าจ้างในอาชีพทั้งของสามี (W_m) และของสตรี (W_f) ใน 1 วัน จำนวนบุตรในครอบครัว (CH) การมีบุตรก่อนวัยเรียน(CHO) ระดับการศึกษาของสตรี (ED) การมีคนช่วยในการทำงานบ้านในที่นี้คือญาติหรือคนรับใช้คอยช่วยงานบ้าน (H) และอายุของสตรี (AGE) ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ในรูปของสมการคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$T_0 = a_0 + a_1W_{f0} + a_2W_{h0} + a_3CH_0 + a_4CHO_0 + a_5ED_0 + a_6H_0 + a_7AGE_0 \text{ ---- (1)}$$

$$T_1 = b_0 + b_1W_{f1} + b_2W_{h1} + b_3CH_1 + b_4CHO_1 + b_5ED_1 + b_6H_1 + b_7AGE_1 \text{ ---- (2)}$$

$$T_2 = c_0 + c_1W_{f2} + c_2W_{h2} + c_3CH_2 + c_4CHO_2 + c_5ED_2 + c_6H_2 + c_7AGE_2 \text{ ---- (3)}$$

$$T_3 = d_0 + d_1W_{f3} + d_2W_{h3} + d_3CH_3 + d_4CHO_3 + d_5ED_3 + d_6H_3 + d_7AGE_3 \text{ ---- (4)}$$

โดยที่ : สมการที่ 1 แทนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด (T_0)

: สมการที่ 2 แทนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (T_1)

: สมการที่ 3 แทนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน (T_2)

: สมการที่ 4 แทนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ (T_3)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2.1 แสดงสมการถดถอยของการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรี

ตัวแปร	สมการที่ 1 (T ₁)	สมการที่ 2 (T ₂)	สมการที่ 3 (T ₃)	สมการที่ 4 (T ₄)
	สมการถดถอยของการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด	สมการถดถอยของการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	สมการถดถอยของการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน	สมการถดถอยของการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมเมืองทอง
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
ค่าคงที่	3.6472132	4.2589988	6.6233186	5.2297353
รายได้ของสามีเฉลี่ย: วัน (ช่วงรายได้) (W ₁)	-0.2065708 (2.3012625)	-0.237373 (1.4014277)	-0.1548196 (1.447195)	-0.1598023 (0.3958615)
รายได้ของสตรีเฉลี่ย: วัน (ช่วงรายได้) (W ₂)	-0.1432970 (1.1373862)	-0.0914448 (0.3030237)	-0.2798742 (1.7893657)	-0.4686143 (0.9473720)
จำนวนบุตรในครอบครัว (คน) (CH)	1.2403540 (10.254542)	1.0420015 (4.3548374)	1.1451083 (6.3379339)	1.5963919 (7.3095766)
การมีบุตรก่อนวัยเรียน (CBO)	3.4659567 (9.2311485)	4.8115198 (5.7876282)	2.4613587 (4.1090465)	2.1136770 (3.06007767)
การศึกษาของสตรี (ช่วงการศึกษา) (ED)	-0.2367715 (1.9911702)	-0.2123123 (0.7622141)	-0.1718599 (0.5130303)	-0.1924807 (0.8287318)
การมีคนช่วยทำงานบ้าน	-1.4682614 (4.6638320)	-1.7831255 (2.6398620)	-2.1300192 (3.8980834)	-3.2820878 (4.991620)
อายุของสตรี (ปี) (AGE)	-0.0856529 (0.8555227)	-0.2361426 (1.805335)	-0.0518296 (0.3011317)	-0.3721448 (1.5679903)
R ²	0.623263	0.459522	0.797628	0.682613
F-Statistic	69.01079	11.17422	51.80130	28.22669

หมายเหตุ: 1. ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-Statistic

2. มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ขึ้นไป

3. ค่า Correlation Coefficient ของตัวแปรต่าง ๆ แสดงไว้ในตารางภาคผนวก

สำหรับผลของการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีดังตารางที่ 4.2.1 พบว่า ตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่ทำการศึกษามีผลอธิบายตัวแปรตามในแต่ละสมการ ซึ่งได้แก่ 1) สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด 2) สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ 3) สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน 4) สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $F\text{-test}_0 = 69.01079$, $F\text{-test}_1 = 11.17422$, $F\text{-test}_2 = 51.80130$, $F\text{-test}_3 = 28.26669$ ในขณะที่ $R_0^2 = 0.623263$, $R_1^2 = 0.459522$, $R_2^2 = 0.797628$, $R_3^2 = 0.682613$ ซึ่งแสดงว่าตัวแปรอิสระในแบบจำลองสามารถอธิบายการใช้เวลาในการทำงานของสตรีทั้งหมดได้ประมาณร้อยละ 62.3 ในขณะที่สามารถอธิบายการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ สตรีกลุ่มบริษัทเอกชน และสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอได้ประมาณร้อยละ 45.9 ร้อยละ 79.7 และร้อยละ 68.2 ตามลำดับ สำหรับรายละเอียดของการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีมีดังนี้

รายได้ของสามี (W_H)

จากการศึกษาถึงปัจจัยรายได้ของสามีที่มีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีพบว่า เมื่อใช้ค่าสถิติ $t\text{-test}$ ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ของสามีจากสมการที่ 1 ซึ่งเป็นสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมดปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ของสามีมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งแสดงว่ารายได้ของสามีมีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด โดยความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของสามีกับการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมดเป็นไปในทางตรงข้าม กล่าวคือ เมื่อรายได้ของสามีเพิ่มขึ้นหรือลดลงสตรีจะใช้เวลาในการทำงานบ้านลดลงและเพิ่มขึ้นตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม ในการใช้ค่า $t\text{-test}$ ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้สามีสตรีแต่ละกลุ่มเพื่อหาผลกระทบระหว่างรายได้ของสามีกับจำนวนชั่วโมงการทำงานบ้านของสตรี ในสตรีแต่ละกลุ่มคือสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ กลุ่มบริษัทเอกชน และกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งพบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของสามีสตรีในแต่ละกลุ่มเป็นไปตามทิศตรงข้ามเช่นเดียวกันทุกกลุ่ม แต่ปัจจัยนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่าปัจจัยทางรายได้ของสามีสตรีในแต่ละกลุ่มไม่มีผลกระทบต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีในกลุ่มนั้น ๆ

รายได้ของสตรี (W_f)

ในการวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อปัจจัยรายได้ของสตรีต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้าน โดยใช้ค่า t-test ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์รายได้ของสตรี ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์รายได้ของสตรีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุกสมการที่พิจารณา

จำนวนบุตรในครอบครัว (CH)

การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเด็กหรือจำนวนบุตรในครอบครัวกับการใช้เวลาของสตรีในการทำงานบ้าน ผลจากการทดสอบค่าสถิติ t-test พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของจำนวนเด็กหรือจำนวนบุตรในครอบครัวในทุกสมการมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ทั้งนี้จำนวนเด็กหรือจำนวนบุตรในครอบครัวมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการใช้เวลาของสตรีในการทำงานบ้าน หมายความว่าเมื่อจำนวนเด็กหรือจำนวนบุตรในครอบครัวเพิ่มขึ้นหรือลดลง จะทำให้สตรีใช้เวลาในการทำงานบ้านเพิ่มขึ้นและลดลงด้วยตามลำดับ

การมีบุตรก่อนวัยเรียน (CHO)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยของการมีเด็กก่อนวัยเรียนที่มีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีโดยใช้ค่าสถิติ t-test ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยของการมีบุตรก่อนวัยเรียนนั้น พบว่า ปัจจัยของการมีบุตรก่อนวัยเรียนมีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีในทุกสมการ ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน นั่นคือ การมีบุตรก่อนวัยเรียนจะมีผลทำให้สตรีใช้เวลาในการทำงานบ้านเพิ่มขึ้น

การศึกษาของสตรี (ED)

ในการใช้ค่าสถิติ T-test เพื่อทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของระดับการศึกษาเพื่อหาผลกระทบของระดับการศึกษาของสตรีกับจำนวนชั่วโมงการทำงานบ้านของสตรีพบว่า ในสมการที่ 1 คือสมการที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของระดับการศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงว่าระดับการศึกษาของสตรีมีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านในสตรีทั้งหมด และมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกัน นั่นคือ เมื่อสตรีมีการศึกษาสูงขึ้น จะมีผลทำให้ชั่วโมงทำงานบ้านของสตรีกลุ่มนี้ลดลง แต่ปัจจัยนี้

ไม่มีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีเมื่อแยกพิจารณาเป็นกลุ่มย่อยตามลักษณะอาชีพคือ สตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ กลุ่มบริษัทเอกชน และกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ

การมีคนช่วยทำงานบ้าน (ญาติหรือคนรับใช้ H)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการที่สตรีมีคนช่วยทำงานบ้านกับการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรี เมื่อทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของการมีคนช่วยในการทำงานบ้านของสตรีด้วยค่า t -test ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติทุกสมการ กล่าวคือจะมีความสัมพันธ์กันในทิศทางกันข้ามกับเวลาที่สตรีใช้ในการทำงานบ้าน นั่นหมายความว่า การมีคนช่วยทำงานบ้านมีผลทำให้สตรีใช้เวลาในการทำงานลดน้อยลง

อายุของสตรี (AGE)

สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสตรีกับการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีนั้น เมื่อทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของอายุสตรีด้วยค่า t -test ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกสมการที่ทำการทดสอบ

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีที่ได้ทำการศึกษานั้น มีปัจจัยบางตัวซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติ ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงได้เลือกเอาเฉพาะตัวแปรอิสระหรือปัจจัยบางตัวที่แสดงให้เห็นว่าเป็นปัจจัยที่เหมาะสม และสามารถอธิบายถึงการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีได้ดีที่สุด โดยพิจารณาจากค่า R^2 และค่าสถิติอื่น ๆ ในบรรดาตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่นำเข้ามาพิจารณา ซึ่งแสดงผลเอาไว้ในตารางที่ 4.2.2

ศูนย์วิจัยทอพอวิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2.2 แสดงสมการถดถอยของการจัดสรรเวลาในการทำงานบ้านของสตรี เฉพาะตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตัวแปร	สมการที่ 1 (T ₁)	สมการที่ 2 (T ₂)	สมการที่ 3 (T ₃)	สมการที่ 4 (T ₄)
	สมการถดถอยของการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด	สมการถดถอยของการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	สมการถดถอยของการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน	สมการถดถอยของการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมส่งออก
ค่าคงที่	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย 4.1548310	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย 3.8849603	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย 5.5143246	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย 3.9393205
รายได้ของสามีเฉลี่ย: วัน (ช่วงรายได้) (W ₁)	-0.2244117 (3.7003305)	-	-	-
รายได้ของสตรีเฉลี่ย: วัน (ช่วงรายได้) (W ₂)	-	-	-0.3995486 (3.5916843)	-
จำนวนบุตรในครอบครัว (คน) (CH)	1.1468900 (10.261776)	0.79688777 (3.8876833)	1.1338401 (6.4508455)	1.4667315 (7.3744757)
การมีบุตรก่อนวัยเรียน (CHO)	3.6369166 (10.143494)	5.0567483 (6.3906625)	2.4569245 (4.1329379)	2.3522907 (3.4647144)
การมีคนช่วยทำงานบ้าน (H)	-1.4416231 (4.5884455)	-2.1779039 (3.5074002)	-2.1283518 (3.9143863)	-3.2550012 (5.2483232)
R ²	0.615710	0.433094	0.792211	0.671617
F-Statistics	118.1625	24.44677	90.54866	65.44729

หมายเหตุ: 1. ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-Statistics

2. มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ขึ้นไป

3. ค่า Correlation Coefficient ของตัวแปรต่าง ๆ แสดงไว้ในตารางภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากผลการศึกษาในตารางที่ 4.2.2 สามารถวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีในแต่ละสมการ ซึ่งตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่ทำการศึกษามีอธิบายตัวแปรตาม ได้แก่ 1) สมการแสดงการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด (T_0) 2) สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (T_1) 3) สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน (T_2) 4) สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ (T_3) ได้โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ $F\text{-test}_0 = 118.1625$ $F\text{-test}_1 = 24.44677$ $F\text{-test}_2 = 90.54866$ $F\text{-test}_3 = 65.44729$ ขณะที่ $R_0^2 = 0.615$, $R_1^2 = 0.433$, $R_2^2 = 0.792$, $R_3^2 = 0.671$ ซึ่งแสดงว่าตัวแปรอิสระในแบบจำลองสามารถอธิบายการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมดได้ประมาณร้อยละ 61.5 และสามารถอธิบายการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ กลุ่มบริษัทเอกชน และกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอได้ประมาณร้อยละ 43.3, 79.2 และ 67.1 ตามลำดับ และสำหรับรายละเอียดในการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีมีดังต่อไปนี้

รายได้ของสามี (W_H)

จากการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้สามีในสมการที่ 1 คือสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับเวลาที่สตรีใช้ในการทำงานบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.2244117 หมายความว่า เมื่อรายได้ของสามีสตรีเพิ่มขึ้น 1 ช่วงรายได้จะทำให้สตรีใช้เวลาในการทำงานบ้านลดลงวันละ 0.2244117 ชั่วโมง เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

รายได้ของสตรี (W_F)

จากการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้สตรีในสมการที่ 3 คือ สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับเวลาที่สตรีใช้ในการทำงานบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.3995486 หมายความว่า เมื่อรายได้ของสตรีกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น 1 ช่วงรายได้ จะทำให้สตรีกลุ่มนี้ใช้เวลาในการทำงานลดลงวันละ 0.3995486 ชั่วโมง เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

จำนวนบุตรในครอบครัว (CH)

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของจำนวนบุตรในครอบครัวในสมการที่ 1, 2, 3 และ 4 ซึ่งเป็นสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน และสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ตามลำดับ มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับเวลาที่ใช้ในการทำงานบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ทุกสมการ โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์จำนวนบุตรของสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีรวม 3 กลุ่ม มีค่าเท่ากับ 1.1468900 หมายความว่าเมื่อจำนวนบุตรในครอบครัวเพิ่มขึ้น 1 คน จะทำให้สตรีใช้เวลาในการทำงานบ้านเพิ่มขึ้นวันละ 1.1468900 ชั่วโมง เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ค่าสัมประสิทธิ์ของจำนวนบุตรในสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีค่าเท่ากับ 0.7968777 หมายความว่า เมื่อจำนวนบุตรในครอบครัวของสตรีกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น 1 คน จะทำให้สตรีกลุ่มนี้ใช้เวลาในการทำงานบ้านเพิ่มขึ้นวันละ 0.7968777 ชั่วโมง เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ค่าสัมประสิทธิ์ของจำนวนบุตรในสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนมีค่าเท่ากับ 1.1338401 หมายความว่า เมื่อจำนวนบุตรในครอบครัวของสตรีกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น 1 คนจะทำให้สตรีกลุ่มนี้ใช้เวลาในการทำงานบ้านเพิ่มขึ้นวันละ 1.1338401 ชั่วโมง เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ และค่าสัมประสิทธิ์ของจำนวนบุตรในสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอมีค่า 1.4667315 หมายความว่าเมื่อจำนวนบุตรในครอบครัวของสตรีกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น 1 คน จะทำให้สตรีกลุ่มนี้ใช้เวลาในการทำงานบ้านเพิ่มขึ้นวันละ 1.4667315 ชั่วโมง เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

การมีบุตรก่อนวัยเรียน (CHO)

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการมีบุตรก่อนวัยเรียนในสมการที่ 1, 2, 3 และ 4 ซึ่งเป็นสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด การทำงานในโรงงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน และสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ตามลำดับ มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับเวลาที่ใช้ในการทำงานบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ทุกสมการ โดยค่าสัมประสิทธิ์ของการมีบุตรก่อนวัยเรียนในสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีรวม 3 กลุ่มมีค่าเท่ากับ 3.6369166 หมายความว่า การมีบุตรก่อนวัยเรียนจะทำให้สตรีใช้เวลาใน

การทำงานบ้านเพิ่มขึ้นวันละ 3.6369166 ชั่วโมง เมื่อกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ค่าสัมประสิทธิ์ของการมีบุตรก่อนวัยเรียนในสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีค่าเท่ากับ 5.0567483 หมายความว่า การมีบุตรก่อนวัยเรียนจะทำให้สตรีกลุ่มนี้ใช้เวลาในการทำงานบ้านเพิ่มขึ้นวันละ 5.0567483 ชั่วโมงเมื่อกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ค่าสัมประสิทธิ์ของการมีบุตรก่อนวัยเรียนในสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชนมีค่าเท่ากับ 2.4569245 หมายความว่า การมีบุตรก่อนวัยเรียนจะทำให้สตรีกลุ่มนี้ใช้เวลาในการทำงานบ้านเพิ่มขึ้นวันละ 2.4569245 ชั่วโมง เมื่อกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ค่าสัมประสิทธิ์ของการมีบุตรก่อนวัยเรียนในสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอมีค่าเท่ากับ 2.3522907 หมายความว่า การมีบุตรก่อนวัยเรียนจะทำให้สตรีกลุ่มนี้ใช้เวลาในการทำงานบ้านเพิ่มขึ้นวันละ 2.3522907 ชั่วโมง เมื่อกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

การมีคนช่วยทำงานบ้าน (H)

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการมีคนช่วยทำงานบ้านในสมการที่ 1, 2, 3 และ 4 ซึ่งเป็นสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีทั้งหมด สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของการทำงานกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ สมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน และสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ตามลำดับ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับเวลาที่ใช้ในการทำงานบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ทุกสมการ โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์ของการมีคนช่วยในการทำงานบ้านของสมการการใช้เวลาในการทำงานบ้านของสตรีรวม 3 กลุ่มมีค่าเท่ากับ 1.4416231 หมายความว่า การมีคนช่วยทำงานบ้านจะทำให้สตรีทำงานบ้านลดลงวันละ 1.4416231 ชั่วโมงเมื่อกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ค่าสัมประสิทธิ์ของการมีคนช่วยในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีค่าเท่ากับ 2.1779039 หมายความว่า การมีคนช่วยทำงานบ้านจะทำให้สตรีในกลุ่มนี้ทำงานบ้านลดลงวันละ 2.1779039 ชั่วโมง เมื่อกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ค่าสัมประสิทธิ์ของการมีคนช่วยในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน มีค่าเท่ากับ 2.1282518 หมายความว่า การมีคนช่วยทำงานบ้านจะทำให้สตรีในกลุ่มนี้ทำงานบ้านลดลงวันละ 2.1282518 ชั่วโมง เมื่อกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ และค่าสัมประสิทธิ์ของการมีคนช่วยในการทำงานบ้านของสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอมีค่าเท่ากับ 3.2550012 หมายความว่า การมีคนช่วยในการทำงานบ้านจะทำให้สตรีกลุ่มนี้ทำงานบ้านลดลงวันละ 3.2550012 ชั่วโมงเมื่อกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

ส่วนที่ 8

การประเมินค่างานบ้านของสตรี

การประเมินค่างานบ้านสามารถทำได้ 2 วิธีคือ วิธีหาค่าเสียโอกาส และการประเมินโดยวิธีหาค่าทดแทน ดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 วิธีการประเมินค่าของงานบ้านที่เป็นที่นิยมกันส่วนใหญ่ในงานวิจัยของต่างประเทศมักจะนิยมใช้วิธีการทั้งสองนี้มาประเมินค่าของงานบ้าน ดังนั้นในการศึกษานี้ก็จะนำวิธีการประเมินทั้งสองวิธีการมาทดลองประเมินค่างานบ้านในสตรีกลุ่มต่าง ๆ เพื่อจะดูมูลค่าที่เกิดขึ้นของทั้งสองวิธี แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน รวมทั้งนำมูลค่าที่ได้จากการประเมินมาเปรียบเทียบกับมูลค่าของงานที่สตรีใช้เวลาในการทำงานภายนอกบ้าน

ตารางที่ 4.3.1 แสดงมูลค่างานบ้านที่ประเมินโดยใช้วิธีหาค่าเสียโอกาส

สตรี	รายได้เฉลี่ย ต่อชั่วโมง (บาท)	จำนวนชั่วโมง การทำงานบ้านใน 1 วัน (ชั่วโมง)	มูลค่างานบ้านที่ประเมินได้ โดยวิธีหาค่าเสียโอกาส (บาท)
ทั้งหมด	65.77	5.93	390.00
กลุ่มข้าราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	88.20	5.19	457.75
กลุ่มบริษัทเอกชน	89.00	6.07	540.23
กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ	24.70	6.52	161.04

ตารางที่ 4.3.2 แสดงมูลค่างานบ้านที่ประเมินโดยใช้วิธีหาค่าทดแทน

สตรี	ค่าทดแทนเฉลี่ย ใน 1 วัน (บาท/ชั่วโมง)	จำนวนชั่วโมง การทำงานบ้านใน 1 วัน (ชั่วโมง)	มูลค่างานบ้านที่ ประเมินโดยวิธีหา ค่าทดแทน (บาท)
สตรีทั้งหมด			
- งานเตรียมและทำอาหาร	28.00	0.903	25.30
- งานซักรีดเสื้อผ้า	22.10	1.047	23.15
- งานทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยล้างชาม	23.00	0.833	19.16
- งานเลี้ยงดูเด็ก	31.59	2.365	74.71
- การเดินซื้อของจำเป็น สำหรับครอบครัว	28.00	0.698	19.54
รวมมูลค่างานบ้านใน 1 วัน (บาท)			161.86
สตรีกลุ่มข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ			
- งานเตรียมและทำอาหาร	28.00	1.022	28.62
- งานซักรีดเสื้อผ้า	22.10	0.873	19.29
- งานทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยล้างชาม	23.00	0.871	20.03
- งานเลี้ยงดูเด็ก	31.59	1.705	53.86
- การเดินซื้อของจำเป็น สำหรับครอบครัว	28.00	0.752	21.06
รวมมูลค่างานบ้านใน 1 วัน (บาท)			142.86

ตารางที่ 4.8.2 (ต่อ)

สตรี	ค่าทดแทนเฉลี่ย ใน 1 วัน (บาท/ชั่วโมง)	จำนวนชั่วโมง การทำงานบ้านใน 1 วัน (ชั่วโมง)	มูลค่างานบ้านที่ ประเมินโดยวิธีหา ค่าทดแทน (บาท)
สตรีกลุ่มบริษัทเอกชน			
- งานเตรียมและทำอาหาร	28.00	0.828	23.18
- งานซักรีดเสื้อผ้า	22.10	0.901	19.91
- งานทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยล้างชาม	23.00	0.793	18.24
- งานเลี้ยงดูเด็ก	31.59	2.650	83.71
- การเดินซื้อของจำเป็น สำหรับครอบครัว	28.00	0.905	25.34
รวมมูลค่างานบ้านใน 1 วัน (บาท)			170.38
สตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ			
- งานเตรียมและทำอาหาร	28.00	0.862	24.14
- งานซักรีดเสื้อผ้า	22.10	1.366	30.19
- งานทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยล้างชาม	23.00	0.868	19.96
- งานเลี้ยงดูเด็ก	31.59	2.693	85.07
- การเดินซื้อของจำเป็น สำหรับครอบครัว	28.00	0.738	20.66
รวมมูลค่างานบ้านใน 1 วัน (บาท)			180.02

การประเมินค่างานบ้านในสตรีทั้งหมด

จากการศึกษาพบว่ารายได้เฉลี่ยของสตรีทั้งหมดต่อวันประมาณ 486.04 บาท เมื่อนำมาคิดต่อชั่วโมงซึ่งระยะเวลาการทำงานเฉลี่ยของสตรีทั้งหมดใน 1 วัน ประมาณ 7.39 ชั่วโมง (ตาราง 4.1.12 และ ตารางที่ 4.1.29) ใน 1 ชั่วโมงเขาจะทำงานได้รายได้ 65.77 บาท ดังได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 วิธีการประเมินโดยวิธีหาค่าเสียโอกาสจะต้องทราบอัตราค่าจ้างสูงสุดของสตรีที่ละทิ้งมาเพื่อมาทำงานบ้าน และค่านั้นน่าจะเท่ากับมูลค่าของงานบ้าน อย่างไรก็ตาม สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ได้กำหนดให้ค่าเสียโอกาสของงานบ้านมีค่าเท่ากับรายได้ที่เธอจะได้รับจากการทำงานนอกบ้าน ฉะนั้นค่างานบ้านที่ประเมินด้วยวิธีหาค่าเสียโอกาสจะเท่ากับ 65.77 บาทต่อชั่วโมง และจากข้อมูลที่สามารถได้ เวลาในการทำงานบ้านในแต่ละวันของสตรีทั้งหมดซึ่งทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งรวมกันเรียกว่างานบ้าน สตรีจะใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 5.93 ชั่วโมง (ตาราง 4.1.31) ฉะนั้นค่าของงานบ้านที่ได้จากการประเมินโดยวิธีการหาค่าเสียโอกาสของสตรีจะมีค่าเท่ากับ 65.77×5.93 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 390 บาทต่อวัน

ส่วนวิธีการประเมินค่างานบ้านโดยใช้วิธีหาค่าทดแทนนั้นเราจะต้องประเมินค่าโดยการหาคนมาทำงานแทนแม่บ้านในแต่ละกิจกรรม เมื่อแม่บ้านไม่ได้ทำงานนั่นเอง และจะต้องทราบค่าจ้างของแต่ละคนที่ทำงานแทนแม่บ้านด้วย ซึ่งค่าจ้างเหล่านั้นมารวมกันก็จะเป็นมูลค่าของงานบ้าน

อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้กำหนดขอบเขตของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เรียกว่างานบ้านไว้เป็นกิจกรรมหลัก ๆ ในการทำงานของแม่บ้านในแต่ละวันที่สำคัญ ๆ ได้แก่ งานประเภทการเตรียมและทำอาหาร งานซักรีดเสื้อผ้า งานเกี่ยวกับการทำความสะอาดบ้านล้างถ้วยชาม งานเลี้ยงดูบุตร และการเดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัว โดยที่จากการสำรวจแต่ละงานหรือแต่ละกิจกรรมใน 1 วัน สตรีทั้งหมดใช้เวลาแตกต่างกันไปดังนี้คือ งานเกี่ยวกับการเตรียมและทำอาหาร สตรีทั้งหมดใช้เวลาโดยเฉลี่ย 54.22 นาที งานซักรีดเสื้อผ้าใช้เวลา 62.84 นาที งานทำความสะอาดบ้านล้างถ้วยชามใช้เวลา 49.95 นาที งานเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรใช้เวลา 140.90 นาที การเดินซื้อของจำเป็นสำหรับครอบครัว 47.90 นาที ซึ่งรวมแล้วทำงานบ้านประมาณ 5.93 ชั่วโมงใน 1 วัน (ตาราง 4.1.31)

ในการประเมินค่างานบ้านโดยใช้วิธีหาค่าทดแทนในต่างประเทศมักใช้ข้อมูลอ้างอิงค่าจ้างในแต่ละงานหรือกิจกรรม (คู่มือภาคผนวก จ) ที่เกิดขึ้นในอาชีพต่าง ๆ เช่น ในเรื่องของกรเตรียมและทำอาหาร เมื่อไม่มีแม่บ้านแล้ว จะต้องใช้ผู้อื่นที่ทำงานในการเตรียมและทำอาหารแทน ในที่นี้ค่าทดแทนมักใช้ค่าจ้างเฉลี่ยของอาชีพพ่อครัวหรือแม่ครัวซึ่งได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทนี้ไว้มาประเมินค่าของงานเกี่ยวกับการทำอาหาร อย่างไรก็ตาม ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นในงานวิจัยชิ้นนี้

จุดประสงค์หลักของการศึกษานี้ก็เพื่อทดลองประเมินค่าของงานบ้านของสตรีกลุ่มต่าง ๆ ในเขต กรุงเทพมหานคร การที่จะหาค่าทดแทนที่เกิดขึ้นในการศึกษานี้จึงใช้การหาค่าเฉลี่ยของรายได้ในแต่ละอาชีพที่สำรวจได้มาเป็นค่าทดแทนของการประเมินค่าด้วยรายละเอียดต่อไปนี้ ในอาชีพพ่อครัวและแม่ครัวได้ค่าจ้างเฉลี่ย 5,600 บาทใน 1 เดือน (ดูการคำนวณได้ในบทที่ 3) โดยใน 1 เดือนผู้มีอาชีพพ่อครัวแม่ครัวจะทำงานประมาณ 25 วันโดยเฉลี่ย ฉะนั้นใน 1 วันจะมีรายได้ 224 บาท และใน 1 วันเขาทำงานเฉลี่ย 8 ชั่วโมง ซึ่งเท่ากับว่าโดยเฉลี่ยรายได้ต่อชั่วโมงของอาชีพนี้จะมีค่า 28 บาท

ในงานเกี่ยวกับการซักผ้า รายได้เฉลี่ยของผู้ที่ทำงานในอาชีพนี้จากการสำรวจแล้วพบว่า มีรายได้ 4,411 บาทต่อเดือน (ดูรายละเอียดการคำนวณได้ในบทที่ 3) ซึ่งในหนึ่งเดือนจะทำงานโดยเฉลี่ย 25 วัน ฉะนั้นรายได้ของอาชีพนี้ประมาณ 176,44 บาทต่อวัน และใน 1 วัน โดยเฉลี่ยทำงาน 8 ชั่วโมง รายได้ของอาชีพนี้จะประมาณ 22.10 บาทต่อชั่วโมง

สำหรับงานเกี่ยวกับการทำความสะอาดบ้านและการล้างถ้วยชาม รายได้เฉลี่ยของผู้ทำงานในอาชีพนี้จากการสำรวจพบว่า มีรายได้เฉลี่ย 4,600 บาทต่อเดือน (ดูรายละเอียดการคำนวณในบทที่ 3) และใน 1 เดือนจะทำงานโดยเฉลี่ย 25 วัน ฉะนั้นเขาจะมีรายได้ประมาณ 184 บาทใน 1 วัน แต่ใน 1 วันเขาทำงานประมาณ 8 ชั่วโมง ฉะนั้น งานเกี่ยวกับการทำความสะอาดบ้านล้างถ้วยชามจะมีค่าประมาณ 23 บาทต่อชั่วโมง

ส่วนงานเกี่ยวกับการเลี้ยงเด็ก รายได้เฉลี่ยจากการสำรวจพบว่าจะมีรายได้ประมาณ 6,318.18 บาทต่อเดือน (ดูรายละเอียดการคำนวณในบทที่ 3) และเมื่อนำมาหารายได้ต่อชั่วโมงจะได้รายได้ประมาณ 31.59 บาทต่อชั่วโมง

สำหรับการเดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัวนั้น ผู้วิจัยเองได้ใช้รายได้หรือค่าจ้างของผู้มีอาชีพเป็นพ่อครัว และแม่ครัวในการหาค่าทดแทน เนื่องจากผู้ที่มีอาชีพนี้จะต้องเป็นผู้ประกอบอาหาร ขณะเดียวกันก็ต้องเดินจับจ่ายซื้อของเพื่อที่จะมาทำอาหารด้วย ซึ่งรายได้หรือค่าจ้างก็จะได้ประมาณ 28 บาทต่อชั่วโมง เช่นเดียวกับผู้มีอาชีพเป็นพ่อครัวและแม่ครัว

เมื่อทราบมูลค่าของแต่ละงานที่จะใช้เป็นค่าทดแทนและทราบเวลาในการทำกิจกรรมงานบ้านต่าง ๆ ในแต่ละวันแล้ว เราสามารถประเมินค่าของงานบ้านนั้น ๆ โดยใช้วิธีการค่าทดแทนได้ ซึ่งการประเมินค่าโดยวิธีการหาค่าทดแทนของงานเตรียมและทำอาหารของสตรีทั้งหมดจะมีค่าเท่ากับ

25.30 บาท* การประเมินค่าโดยวิธีการหาค่าทดแทนของงานซักรีดเสื้อผ้าของสตรีทั้งสามกลุ่มมีค่า 23.15 บาท ส่วนการประเมินค่าของงานในส่วนที่เกี่ยวกับงานทำความสะอาดบ้านและล้างถ้วยชามโดยวิธีนี้มีค่า 19.16 บาท การประเมินค่าของงานในส่วนที่เกี่ยวกับการดูแลบุตรมีค่า 74.71 บาท และการประเมินค่างานเกี่ยวกับการเดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัวมีค่าประมาณ 19.54 บาท กล่าวโดยรวม จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ประเมินออกมาโดยวิธีหาค่าทดแทนในหนึ่งวัน เมื่อรวมมูลค่าของงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็จะได้อ่างานบ้าน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 161.86 บาทต่อวัน

ผลที่ได้จากการศึกษาโดยการประเมินค่าของงานบ้านในสตรีทั้งหมดด้วยวิธีการทั้งสองคือการประเมินค่าของงานบ้านโดยใช้วิธีหาค่าเสียโอกาส และการประเมินของงานบ้านโดยวิธีหาค่าทดแทนในหนึ่งวัน ค่าที่ได้มีค่าเท่ากับ 390 และ 161.86 บาทตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า การประเมินค่างานบ้านโดยใช้วิธีหาค่าเสียโอกาสจะมีค่าสูงกว่าการประเมินค่างานบ้านด้วยวิธีการหาค่าทดแทนถึงร้อยละ 58.50 และเมื่อพิจารณาถึงรายได้ของการทำงานนอกบ้านเทียบกับค่าของงานบ้านซึ่งได้จากการประเมินโดยวิธีหาค่าเสียโอกาสและวิธีการหาค่าทดแทน พบว่า รายได้ที่ได้จากการทำงานนอกบ้านจะมีมูลค่าสูงกว่าค่าของงานบ้านที่ได้จากการประเมินด้วยวิธีทั้งสองคือ จะสูงกว่าการประเมินค่างานบ้านด้วยวิธีหาค่าเสียโอกาสประมาณร้อยละ 19.76 และสูงกว่าการประเมินค่าโดยวิธีหาค่าทดแทนถึงร้อยละ 66.69

การประเมินค่างานบ้านในสตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

จากการศึกษาพบว่า สตรีกลุ่มข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีรายได้เฉลี่ยวันละ 560.94 บาท และเวลาทำงานนอกบ้านของสตรีประมาณ 6.36 ชั่วโมงต่อวัน (ตารางที่ 4.1.12 และ 4.1.29) ฉะนั้นสตรีกลุ่มนี้จะมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 88.20 บาทต่อชั่วโมง และเมื่อนำรายได้ดังกล่าวมาประเมินค่างานบ้านด้วยวิธีการหาค่าเสียโอกาสโดยที่สตรีกลุ่มนี้ใช้เวลาในการทำงานบ้าน 5.19 ชั่วโมงต่อวัน (ตารางที่ 4.1.32) ก็เท่ากับว่า มูลค่างานบ้านโดยการประเมินค่าโดยวิธีหาค่าเสียโอกาสได้ 457.75 บาทต่อวัน

* คำนวณจากจำนวนเวลาที่ใช้ในการเตรียมและทำอาหารของสตรีคูณกับค่าทดแทนที่ทำได้จากอาชีพพ่อครัวและแม่ครัวที่ได้จากการสำรวจ (จากจำนวนเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมคูณกับค่าทดแทนที่หามาได้จากแต่ละกิจกรรมที่ได้จากการสำรวจ)

ส่วนการประเมินค่าโดยใช้วิธีหาค่าทดแทน ซึ่งประเมินจากระยะเวลาในการทำกิจกรรมงานบ้านต่าง ๆ ซึ่งนำมาประเมินโดยใช้ค่าจ้างทดแทนโดยที่งานบ้านที่เกี่ยวกับการเตรียมและทำอาหารสตรีกลุ่มนี้ใช้เวลา 61.30 นาที ซักรีดเสื้อผ้าใช้เวลา 52.40 นาที ทำความสะอาดงานล้างถ้วยชาม 50.26 นาที ดูแลบุตร 102.28 นาที เดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัวใช้เวลา 45.10 นาที (ตารางที่ 4.1.32) เมื่อนำมาหาค่าของงานบ้านโดยวิธีการหาค่าทดแทนใน 1 วัน ค่าของงานบ้านที่เกี่ยวกับการเตรียมและทำอาหารจะมีค่าเท่ากับ 28.62 บาท ค่าของงานในด้านการซักรีดประมาณ 19.29 บาท ค่าของงานเกี่ยวกับการทำความสะอาดบ้านล้างถ้วยชามประมาณ 20.03 บาท ค่าของงานในด้านการดูแลบุตรมีมูลค่า 53.86 บาท และค่าของงานเกี่ยวกับการเดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัวจะมีค่าประมาณ 21.06 บาท ซึ่งรวมแล้วใน 1 วัน มูลค่างานบ้านที่เกิดจากการประเมินโดยใช้วิธีหาค่าทดแทนจะได้ประมาณ 142.86 บาท

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า การประเมินค่าของงานบ้านด้วยวิธีการหาค่าเสียโอกาสสำหรับสตรีกลุ่มนี้จะมีค่าสูงกว่าการประเมินค่างานบ้านโดยใช้วิธีหาค่าทดแทนอยู่ประมาณร้อยละ 68.79 และเมื่อเปรียบเทียบรายได้ของการทำงานนอกบ้านกับค่าของงานบ้านที่ได้จากการประเมินทั้งสองวิธีพบว่า รายได้จากการทำงานนอกบ้านจะสูงกว่าค่าของงานบ้านที่ใช้วิธีการประเมินโดยใช้ค่าเสียโอกาสร้อยละ 18.39 และมีค่าสูงกว่าวิธีการประเมินโดยใช้วิธีหาค่าทดแทนถึงร้อยละ 74.53

การประเมินค่างานบ้านในสตรีกลุ่มบริษัทเอกชน

จากการศึกษาพบว่า สตรีกลุ่มบริษัทเอกชนมีรายได้เฉลี่ยวันละ 701.06 บาท และเวลาทำงานนอกบ้านของสตรีประมาณ 7.87 ชั่วโมงต่อวัน (ตารางที่ 4.1.12 และ 4.1.29) ฉะนั้นสตรีกลุ่มนี้จะมีรายได้เฉลี่ย 89.00 บาทต่อชั่วโมง และเมื่อนำรายได้ดังกล่าวมาประเมินหาค่างานบ้านด้วยวิธีการหาค่าเสียโอกาสโดยที่สตรีกลุ่มนี้ใช้เวลาในการทำงานบ้าน 6.07 ชั่วโมงต่อวัน (ตารางที่ 4.1.32) ดังนั้นมูลค่างานบ้านโดยใช้วิธีการประเมินด้วยค่าเสียโอกาสจะมีค่า 540.23 บาทใน 1 วัน

สำหรับการประเมินค่าของงานบ้านโดยใช้วิธีหาค่าทดแทน โดยใช้เวลาในการทำกิจกรรมงานบ้านต่าง ๆ นำมาประเมินโดยใช้ค่าจ้างทดแทน ซึ่งงานบ้านที่เกี่ยวกับการเตรียมและทำอาหารสตรีกลุ่มนี้ใช้เวลา 49.65 นาที ซักรีดเสื้อผ้าใช้เวลา 54.07 นาที ทำความสะอาดบ้านล้างถ้วยชามใช้เวลา 47.55 นาที ดูแลบุตรใช้เวลา 158.77 นาที และใช้เวลาในการเดินซื้อของใช้จำเป็นสำหรับครอบครัว 54.30 นาที (ตารางที่ 4.1.33) เมื่อนำมาหาค่าของงานบ้านด้วยวิธีการหาค่าทดแทนใน 1 วัน ค่าของงาน

บ้านเกี่ยวกับการเตรียมและทำอาหารมีค่า 23.18 บาท ค่าของงานในด้านการซักรีดมีค่า 19.91 บาท ค่าของงานเกี่ยวกับการดูแลบุตรมีค่า 83.71 บาท ค่าของงานเกี่ยวกับการทำความสะอาดล้างถ้วยชามมีค่า 18.24 บาท และค่าของงานเกี่ยวกับการเดินซื้อสิ่งของจำเป็นสำหรับครอบครัวประเมินได้ 25.33 บาท ซึ่งรวมแล้วใน 1 วัน จะได้มูลค่าของงานบ้านที่เกิดจากการประเมินโดยใช้วิธีหาค่าทดแทนได้ประมาณ 170.38 บาท

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า การประเมินค่าของงานบ้านด้วยวิธีการหาค่าเสียโอกาสสำหรับสตรีกลุ่มนี้จะมีค่าสูงกว่าการประเมินค่างานบ้านโดยวิธีหาค่าทดแทนประมาณร้อยละ 68.46 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายได้ของการทำงานนอกบ้านกับค่าของงานบ้านที่ได้จากการประเมินทั้งสองวิธีพบว่า รายได้จากการทำงานนอกบ้านจะสูงกว่าค่าของงานบ้านที่ใช้วิธีการประเมินโดยใช้ค่าเสียโอกาสร้อยละ 22.87 และสูงกว่าวิธีการประเมินโดยใช้วิธีหาค่าทดแทนร้อยละ 75.69

การประเมินค่างานบ้านในสตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ

จากการศึกษาพบว่า สตรีกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอมีรายได้เฉลี่ยวันละ 196.13 บาท และเวลาทำงานนอกบ้านของสตรีกลุ่มนี้ประมาณ 7.94 ชั่วโมงต่อวัน (ตารางที่ 4.1.12 และ 4.1.29) ดังนั้นรายได้เฉลี่ยใน 1 ชั่วโมงของสตรีกลุ่มนี้จะมีค่าประมาณ 24.70 บาท และเมื่อนำรายได้ดังกล่าวมาประเมินหาค่างานบ้านด้วยวิธีการหาค่าเสียโอกาสโดยสตรีกลุ่มนี้ ใช้เวลาทั้งสิ้นในการทำงานบ้าน 6.52 ชั่วโมง (ตารางที่ 4.1.32) ฉะนั้นมูลค่างานบ้านโดยวิธีการประเมินด้วยค่าเสียโอกาสจะเท่ากับ 161.04 บาท

สำหรับการประเมินค่าของงานบ้านโดยใช้วิธีการหาค่าทดแทนซึ่งประเมินโดยใช้เวลาในการทำงานกิจกรรมงานบ้านต่าง ๆ โดยที่งานบ้านที่เกี่ยวกับการเตรียมและทำอาหารของสตรีกลุ่มนี้ใช้เวลา 51.70 นาที ซักรีดเสื้อผ้าใช้เวลา 81.98 นาที ทำความสะอาดบ้านล้างถ้วยชามใช้เวลา 52.05 นาที ดูแลบุตรใช้เวลา 161.63 นาที และใช้เวลาในการเดินซื้อของจำเป็นสำหรับครอบครัว 44.30 นาที (ตารางที่ 4.1.34) และเมื่อนำค่าทดแทนมาประเมินจะได้ค่าของงานบ้านที่เกี่ยวกับการเตรียมและทำอาหารจะมีค่า 24.14 บาท งานเกี่ยวกับการทำความสะอาดล้างถ้วยชามประเมินได้ 30.19 บาท งานเกี่ยวกับการซักรีดเสื้อผ้าประเมินได้ 19.96 บาท งานเกี่ยวกับการดูแลบุตรประเมินได้ 85.07 บาท และงานเกี่ยวกับการเดินซื้อสิ่งของจำเป็นสำหรับครอบครัวประเมินได้ 20.66 บาท ซึ่งรวมแล้วใน 1 วันของงานบ้านที่เกิดขึ้นจากการประเมินโดยใช้วิธีหาค่าทดแทนได้ประมาณ 180.02 บาท

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า การประเมินค่าของงานบ้านด้วยวิธีการหาค่าทดแทนสำหรับสตรีกลุ่มนี้จะมีค่าสูงกว่าวิธีการประเมินค่าด้วยวิธีการหาค่าเสียโอกาสร้อยละ 10.54 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างรายได้ของการทำงานนอกรับกับมูลค่าที่ได้จากการประเมินค่างานบ้านด้วยสองวิธี เห็นได้ว่า รายได้ของการทำงานนอกรับจะสูงกว่าค่าของงานบ้านที่ได้จากการประเมินทั้งสองวิธีโดยสูงกว่าวิธีการประเมินโดยหาค่าเสียโอกาสร้อยละ 17.89 และสูงกว่าวิธีการประเมินโดยหาค่าทดแทนประมาณร้อยละ 8.21

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย